

Oplegnotitie voor:	Algemeen bestuur Veiligheidsregio Flevoland
Agendapunt:	9
Vergaderdatum:	26 maart 2025
Onderwerp:	Temporiseren verplichtend karakter
Behandeling:	Besluitvormend
(ambtelijk) Portefeuillehouder VD:	Dhr. J.A. van der Zwan
Portefeuillehouder AB:	Mevr. A.E.H. Baltus en dhr. J.P. Gebben
Auteur:	M. Mager
Status:	Openbaar

Voorstel

Het algemeen bestuur wordt verzocht om:

1. In te stemmen met het nog verder temporiseren van de oplossingsmaatregelen t.a.v. het landelijk brandweervraagstuk Verplichtend Karakter tot en met 2028 inclusief de acceptatie van de bestuurlijke risico's;
2. Kennis te nemen van financiële effecten die het temporiseren van de verdere implementatie maatregelen verplichtend karakter in de periode tot en met 2028 met zich meebrengen, zoals omschreven bij de financiële consequenties;
3. Kennis te nemen van de wijze van bestuurlijke monitoring op eventuele effecten voortkomend uit besluitvorming. Monitoring vindt plaats via de reguliere cyclus van planning & control.

Inleiding

Achtergrond

Met de uitspraak van het Europese Hof in 2018 is duidelijk geworden dat de huidige inzet van gekazerneerde vrijwilligers in strijd is met de geldende Europese wet- en regelgeving. Landelijk is er een langlopend proces gaande waarin onderzocht is hoe te komen tot rechtmatige inzet van brandweermensen. Onderzoek heeft uitgewezen dat het onderscheid tussen 'verplichtend' en 'niet verplichtend' de enige manier lijkt te zijn om te kunnen gaan voldoen aan Europese wet- en regelgeving.

Op landelijk niveau is een implementatieplan opgesteld waarin aangegeven wordt op welke wijze veiligheidsregio's kunnen gaan voldoen aan de gestelde regels. Het Veiligheidsberaad heeft aangegeven dat zij de benodigde maatregelen ziet als een wijziging van het stelsel van brandweezorg. Vanuit dat gegeven is ook aangegeven dat Rijksfinanciering voor de te nemen maatregelen het standpunt van het Veiligheidsberaad is. Dit standpunt is destijds ook onderschreven door het algemeen bestuur veiligheidsregio Flevoland.

Binnen Brandweer Flevoland werd een aanmerkelijk deel van de capaciteit van 24/7 bezette brandweerkazernes ingevuld door gekazerneerde vrijwilligers. Tot de uitspraken van het Europese hof was dit een werkwijze die op voldoende continuïteit in Brandweezorg kon rekenen. Al snel na het vonnis werd duidelijk dat, mede door het ontbreken van perspectief voor gekazerneerde vrijwilligers, het aantal beschikbare vrijwilligers terugliep en werd ook duidelijk dat werving en selectie van nieuwe vrijwilligers feitelijk niet meer lukt i.v.m. het ontbreken van dit perspectief.

Bovengenoemd vraagstuk is, mede gezien de noodzakelijke continuïteit op repressieve brandweezorg, ook meermaals besproken in het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur heeft als uitgangspunt vastgesteld dat de kwaliteit van brandweezorg op peil gehouden moet worden en dat de noodzakelijke maatregelen hiertoe genomen moesten worden.

Uitgangspunt is ook dat er wordt uitgegaan van Rijksfinanciering. De tijdelijke gemeentelijke financiering moet worden gezien als voorfinanciering voor het Rijk. Vanaf 2021 is, in aansluiting op het Europese regime, gestart met de geleidelijke omslag naar beroepskrachten en vrije instroom vrijwilligers. Het algemeen bestuur is vanuit de directie periodiek over de voortgang geïnformeerd.

Dit vraagstuk speelt zich af binnen de veiligheidsregio terwijl ook de bovengemiddelde groei van de provincie aan de orde is. De langjarige verwachting is daarin dat deze bovengemiddelde groei van Flevoland ook vraagstukken op het gebied van veiligheid en gezondheid met meebrengt i.v.m. uitbreiding woningbouw, bedrijvigheid en infrastructuur etc. Het blijft van belang ook hier permanente aandacht voor te blijven houden.

Financiële druk gemeenten als vraagstuk richting stuurgroep financiën

Binnen het algemeen bestuur is gesproken over de financiële druk die binnen gemeenten gevoeld wordt. Aan de financiële stuurgroep VRF is de vraag gesteld of/op welke wijze er maatregelen genomen kunnen worden om de kosten te beperken. Hierbij is ook de vraag gesteld om te kijken naar de financiële effecten die de maatregelen t.a.v. het vraagstuk 'verplichtend karakter' met zich meebrengen.

Bij dit vraagstuk is het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan als kader gebruikt t.a.v. de te leveren kwaliteit van brandweezorg.

Uitwerking stuurgroep financiën

Ambtelijk is onderzocht of/op welke wijze maatregelen genomen kunnen worden t.a.v. financiële effecten. De geleidelijke doorvoering van maatregelen op het vraagstuk verplichtend karakter, vooruitlopend op Rijksfinanciering, worden op dit moment in de tijdelijkheid nog gefinancierd door het algemeen bestuur.

Binnen de organisatie is onderzocht of, kijkend naar de huidige bezetting gekazerneerde vrijwilligers, er mogelijkheden zijn de benodigde kwaliteit van brandweezorg te kunnen blijven leveren. O.b.v. gesprekken met genoemde vrijwilligers kan, vooralsnog, gesteld worden dat de huidige beschikbare capaciteit gekazerneerde vrijwilligers voor een belangrijk deel nog tot eind 2028 beschikbaar zal zijn. Hierbij dient altijd ook nog wel als aandachtspunt genoemd te worden dat niet geplande-/onverwachte uitstroom aan de orde kan blijven.

Op basis van bovenstaande uitkomsten is het mogelijk om de geplande maatregelen nog een laatste maal ultiem te temporiseren. Het temporiseren van de te nemen maatregelen tot en met 2028 brengt een incidentele besparing op de geraamde kosten voor Verplichtend Karakter met zich mee die in totaal € 2.670.000 bedragen. Dit totaalbedrag kent de volgende verdeling:

2025: € 371.000
2026: € 1.302.000
2027: € 575.000
2028: € 330.000
2029: € 92.000

Met de verdere temporisering zijn twee bestuurlijke risico's gemoeid: namelijk het risico van juridische procedures van medewerkers die een beroep doen op gelijke betaling in lijn met de uitspraken van het Europese hof, en 2^e het risico dat er toch een groter verloop plaatsvindt waardoor de kwaliteit van de brandweezorg onder druk komt.

In het licht van het eerste risico dient het algemeen bestuur het besluit te nemen om, in tegenspraak met Europese wet- en regelgeving, tot en met 2028 nog niet volledig te voldoen aan de uitspraken van het Europese hof en het daarbij genoemde juridische risico te accepteren.

Om het tweede risico te maximaal te beheersen, wordt de kwaliteit en continuïteit van brandweezorg specifieke gemonitord en gerapporteerd, in overeenstemming met het vastgestelde dekkingsplan. Deze monitoring zal worden gekoppeld aan de reguliere rapportageinstrumenten vanuit de P&C cyclus.

Beoogd effect

- Met de voorgestelde besluitvorming is het mogelijk om in de periode tot 1-1-2029 incidentele besparing te realiseren met een totaal van € 2.670.000 als onderdeel van de verlaging van de financiële druk bij gemeenten

Argumenten

- De voorgestelde besluitvorming, met bijbehorende maatregelen, leidt vooralsnog niet tot aantasting van de kwaliteit van dienstverlening waar het de operationele brandweezorg betreft.

Kanttekeningen/ Risico's

- De voorgestelde besluitvorming brengt met zich mee dat er, in ieder geval tot 1-1-2029, niet wordt voldaan aan de geldende Europese wet- en regelgeving. De mogelijkheid bestaat altijd dat rechterlijke uitspraken de veiligheidsregio gaan dwingen alsnog acute maatregelen te nemen. Het is van belang dit risico op te nemen in de risicoparagraaf bij de begroting.
- Bovengemiddelde niet geplande-/onverwachte uitstroom van gekazerneerde vrijwilligers kan ertoe leiden dat de continuïteit van brandweezorg alsnog in het geding komt. Dit betekent direct dat het bestuurlijk kader rond kwaliteit van brandweezorg in het geding kan komen. Als dit aan de orde komt zal dit apart bestuurlijk als voorstel worden voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Consequenties (Financieel, Personeel, Juridisch, Informatievoorziening)

Het temporiseren van de te nemen maatregelen tot en met 2028 brengt incidentele besparing op de meerjarenbegroting met zich mee die in totaal € 2.670.000 bedragen. Dit totaalbedrag kent de volgende verdeling:

2025: € 371.000
 2026: € 1.302.000
 2027: € 575.000
 2028: € 330.000
 2029: € 92.000

Vervolg (Proces en Uitvoering)

Na bestuurlijke besluitvorming zal de brandweerorganisatie de genomen bestuurlijke besluitvorming verwerken in de operationele brandweerorganisatie.

Communicatie (Intern, Extern)